

5. Кравченко В.А. Проблеми вирощування овочевих культур у закритому ґрунті // Вісник аграрної науки.- 2006.- №6.- С.26-27.

6. Слепцов Ю. Перец – шесть критериев популярности // Овощеводство.- 2007.- №1 – С.28-31.

7. Шульгіна Л.М. Особливості вирощування розсади перцю і баклажанив // Сільський час.- 2004.- №4.- С.4-5.

КУЛЬТИВУВАННЯ РОМАШКИ ЛІКАРСЬКОЇ (*MATRICARIA CHAMOMILLA L.*) – ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ЗБІЛЬШЕННЯ ЇЇ СИРОВИННОЇ БАЗИ

Калюх О.М., студент 4-го курсу *

**Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Белова Т.О.*

Для медичних потреб використовують сушені квіткові кошики (*Flores Chamomillae*).

Квітки ромашки лікарської містять до 0,8% блакитно забарвленої ефірної олії), в склад якої входить більше 40 компонентів, кумаринові сполуки, ситостерин, холін, полісахариди, вітаміни С і А (30-40мг%), макроелементи: К, Са, Mg, Fe; мікроелементи: Mn, Cu, Zn, Co, Al, Se, Ni, В. Концентрує Zn, Cu, Se.

Препарати з ромашки лікарської застосовують при захворюваннях шлунково-кишкового тракту, виразці шлунку і дванадцятипалої кишки, гастриті, гострому і хронічному ентериті, захворюваннях сечовивідних шляхів, циститі, захворюваннях печінки, жовчнокам'яній хворобі, бронхіальній астмі, ревматизмі, при різних хворобах нервової системи, невралгії трійничного нерва. Ефірна олія ромашки збуджує центральну нервову систему, зокрема функцію довгастого мозку, посилює рефлекторну діяльність дихання, прискорює ритм серця, розширює мозкові судини.

Відвар квіток ромашки вживають для полоскання у разі афтозу, запалення слизових оболонок горла, ясен і рота, для обмивання гнійних ран, виразок і гемороїдальних вузлів, при професійному дерматиті, запаленні шкіри і фурункулах. Кашкою із суцвіть ромашки лікують рак шкіри.

Ромашка лікарська входить в склад препаратів ромазулан, еларом, азокан.

Насіння починає проростати при температурі 4-5°C, оптимальна температура проростання 20-25°C. На протязі перших 20-30 днів після з'явлення сходів рослини формують розвитку із 6-9 листків. Цвітіння ромашки лікарської при нормальних умовах вегетації починається на 40-50 день після з'явлення сходів і продовжується до пізньої осені. Суховійні явища з підвищенням температури повітря до 28-30°C негативно відображаються на рості рослин, інтенсивності цвітіння і масі окремих кошиків. Найбільш оптимальна середньодобова температура вегетаційного періоду 19-21°C.

Насіння ромашки лікарської в період проростання виключно вимогливе до ґрунтової вологи. На протязі години воно поглинає 4 частини води по відношенню до своєї маси. Сходи дуже дрібні, не переносять пересихання верхнього шару ґрунту, розвиваються повільно, легко заглушуються бур'янами, тому під неї відводять чисті від бур'янів ділянки. Найбільш придатними є родючі чорноземні суглинки середнього механічного складу.

Ромашку лікарську досить часто вирощують 2-3 роки підряд на одному полі, так як її насіння осипається і дає густий самосів. Кращі попередники – чистий пар, озимі зернові, зернобобові та просапні культури.

Основний обробіток ґрунту під ромашку лікарську проводять так, як і для просапних культур. Оранку слід проводити на глибину 22-25 см.

Для літнього і підзимнього посівів основний обробіток ґрунту повинен бути закінченим не пізніше ніж за 25-30 днів до посіву.

Передпосівну підготовку ґрунту необхідно проводити з особливою ретельністю, щоб отримати дружні сходи. Крім культивуації і боронування застосовують шлейфування і коткування.

В Лісостеповій зоні України при врожайності суцвіть 8-9 ц/га ромашка виносить до 8 кг азоту, 30 кг фосфору і 120 кг калію з гектара. При основному обробітку ґрунту під ромашку вносять 30-40 т/га гною і повне мінеральне добриво (NPK)₃₀.

Навесні в фазу розетки проводять підживлення азотними добривами N₂₅₋₃₀. Азот у вигляді сульфату амонію і сечовини найбільш сприятливо діє на накопичення рослинами ефірної олії. У цієї рослини підвищені вимоги до фосфорних добрив. Щоб забезпечити дружні, під час сівби в рядки вносять гранульований суперфосфат із розрахунку 20-30 кг на гектар.

Ромашку лікарську сіють рано навесні, влітку, восени або під зиму. Найкращими вважаються літньо-осінні посіви, за умов достатньої вологості ґрунту. При цих строках сівби рослини входять у зиму у фазі розетки, добре зимують, весною активно ростуть і зацвітають на 15-20 днів раніше, ніж при підзимовому і на 20-30 раніше, ніж при весняному. Підзимню і ранньовесняну сівбу доцільно проводити по мерзлоталому ґрунту. Сіють ромашку на глибину 0,5 см або поверхнево з шириною міжрядь 45 см при нормі висіву 3-4 кг/га.

У післяпосівний період проводять роботи, пов'язані з розпушуванням верхнього шару ґрунту, захистом посівів від бур'янів, шкідників та хвороб.

На протязі вегетації проводять 5-6 зборів кошиків. До першого приступають на початку цвітіння, коли у 70% суцвіть білі крайні язичкові квітки знаходяться у горизонтальному положенні. Запізнення з першим збиранням знижує інтенсивність створення нових суцвіть, а відтак і урожайність. Урожайність сухих суцвіть становить 4-10 ц/га. Потреба в сировині ромашки лікарської для медичної промисловості України становить 750 тонн.

Збір ромашки на насіння проводять, коли 70% суцвіть мають вузькоконічну форму, а краєві квіти опущені вниз. Урожайність насіння 1,0-1,5 ц/га.

Список використаної літератури.

1. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник / Л-56 відп.ред. А.М.Гродзінський.-К.: Голов.ред УРЕ, 1990.-544с.
2. Кортиков В.М., Кортиков А.В. Справочник лекарственных растений.-Ростов н/Д: «Изд.дом «Проф-Пресс», 2004-800с.
3. Жарінов В.І., Остапенко А.І. Вирощування лікарських, ефіроолійних, пряносмакових рослин: Навчальний посібник.-К.: Вища школа, 1994.-234с.
4. Куреннов И.П. Энциклопедия лекарственных растений.-М.: Мартин, 2010 -384с.